

testesült meg eklatánsan a protestáns ellenzékiességben a Kálvin-centrikusság.

A kötet szerkesztői láthatólag nagyon széles spektrumon jelenítették meg a magyar reformáció európai kötődéseinek történeti szálait. Kijelenthetjük, hogy ez a Kálvin-évhez kapcsolt német kötet jelentős mérföldkő a hazai tudományosság és eszméletörténet önfelmutatásában. Hozzá-

járulhat ahhoz, hogy négy évszázadnyi magyar történelem értelmezései és nemzeti illetve felekezeti reprezentációi megfelelő formában kerüljenek a nyugati szakmai világ elé, és végre az általunk is rajzolt magyarság-kép része lehessen az európai közösségi identitásnak.

Csorba Dávid

A Debreceni Tudományegyetem jogtanárai (1914-1949) I. (Historia Facultatis Iuridicae III.)

Szerk: P. Szabó Béla (Madai Sándor és Megyaszi Georgina közreműködésével) Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara, Debrecen, 2006. 270 lap

Egyetemünk történetének feltárása sok évtizeden át elhanyagolt szelete volt a tudományos kutatómunkának. A kevés-számú, gyakran felületes publikációk vajmi keveset adtak abból a hatalmas tudásanyagból és szellemi tőkéből, amely a Debreceni (1921-től Tisza István) Tudományegyetem első évtizedeit jellemezte, egészen a második világháborúig, illetve az 1949-es nagy átalakításokig.

Szerencsére az utóbbi években egyre-másra jelennek meg cikkek, tanulmányok, sőt kötetek, amelyek az egyetem múltját tárják fel, a fehér foltok számát csökkentik. Ebben a hősi munkában a Jog- és Államtudományi Kar is jelentősen kiveszi a részét, már három kötet jelent meg a kar 1949-es felfüggesztése (tkp. megszüntetése) előtti időkről, a professzorok és a magántanárok életét és munkásságát feldolgozva.

Elsőként 2002-ben a jogász rektorok tevékenységét mutatták be, hiszen akkori szokás szerint minden évben más kar adta a rektort és mivel sokáig négy kar (teológia, jog, orvosi, bölcsész) volt, így

négyévente esett a jogi karra a rektorállás tiszte.

A 2004-ben megjelent második kötetben elkezdődött a rektorsághoz nem jutott jogászprofesszorok és a professzorok mellett működő magántanárok (habilitációs eljárás révén egyetemi előadási jogot elnyert szakemberek) életének és munkásságának feldolgozása.

Mindezen munka folytatódik a 2006-ban kiadásra került harmadik kötetben is és reméljük, hogy a várható negyedik kötettel teljes lesz a sorozat, minden professzor és magántanár, aki a jogi kar első harmincöt éve alatt itt oktatott, részletes bemutatásra kerül majd.

A harmadik kötetben megjelent életrajzok-tanulmányok szerzői is (miként az első kettőben) a Jog- és Államtudományi Kar különböző rendű-rangú munkatársai, álljon itt a nevük: Balogh Judit, Csűrös Gabriella, Elek Balázs, Károlyi Géza, Molnár Judit, Nádházy Zsolt, Nagy Emília, Szabó Szilárd, Varga Norbert.

E kötet a következő tanároknak állít emléket:

Jászi Viktor: a híres politikus, Jászi Oszkár testvére ígéretes tehetség, már korán a magyar közjog elismert szakembere volt és a megalakuló Debreceni Tudományegyetem első közjog professzorja. Felívelő karrierének váratlan 1915-ös halála vetett véget.

Kovács Gábor: a közgazdaságtan és pénzügytan első professzora egyetemünkön, 1918-ban a régebbi, rangosabb kolozsvári egyetemre került át.

Gerőcz Kálmán: a sárospataki ref. jogakadémia tanára, 1917-ben a debreceni jogi karon anyagi büntetőjogból magántanár lett, de ezt később megvonták tőle. Többször pályázott egyetemi professzori katedrára, sikertelenül.

Nizsalovszky Endre: talán a 20. század egyik legnagyobb magánjogásza Nagyváradon és Debrecenben tanult, az itteni jog kar egyik saját neveltjének tekinthető, aki pár évi debreceni professzorsága után (kereskedelmi és váltójogot oktatott) Budapesten folytatta jelentős munkásságát.

Ullein-Reviczky Antal: a náciellenességéről ismert, sikeres diplomata (1943-44-ben stockholmi nagykövet) Debrecenben tanult, így lett itt magántanár, bár külügyi szolgálata miatt órákat csak ritkán tarthatott.

Szádeczky-Kardoss Tibor: a neves tudósdiinasztiából származó fiatal professzor a közgazdaságtan és pénzügytan tanára volt. 1945 után "személyi hajsza" folyt ellene részint volt államtitkár apósa, részint az általa kiadott, sokszorosított jegyzet körüli visszásságok miatt.

Sárffy Andor: az Igazságügyminisztérium tisztviselőjeként polgári nem peres eljárásokat oktatott Debrecenben magántanárként.

Zachár Gyula: minisztériumi és bírósági szolgálat után nyugdíjazásáig a magyar és osztrák magánjog professzora Debrecenben.

Wünscher Frigyes: a szövetkezet politika sikeres és elismert szakembere, a Horthy-korszak egyik gazdasági csúcsvezetője és Debrecenben magántanár volt. 1945-ös börtönbeli halála máig tisztázatlan.

Kilenc különböző szakember, kilenc változatos életpálya, amelyeket debreceni jogtanárságuk köt össze. Bár eltérő mennyiségű adat maradt fenn róluk, eltérő a jelentőségük – így életrajzuk összeállítása is eltérő színvonalú lehetett csak – mégis egyetemünk tudományos presztízsét emelték és emelik ma is, megemlékezni róluk a késői utódok szent kötelessége.

Mudrák József

Mudrák József: Volt egyszer egy filmsztár. Szilassy László élete

Gödöllő-Máriabesnyő, Attraktor Kiadó, 2009. 192 lap

Mudrák József könyve nem csak egy méltatlanul feledésre ítélt magyar színésznek állít emléket, hanem a két világháború közötti évek hazai színházi- és filmművészetéről is szól.

Szilassy 1908-ban Nyírcsászáriban született sokgyermekes tanítói családban.

Eredeti nevén Szabó László, szülei kívánságára jogi tanulmányokat folytatott, amikor egy váratlan élethelyzet a színészet felé kormányozta életét. Vándor színtársulatoknál kezdte a pályát, s néhány sikeres évad után Horváth Árpád szerződtette a debreceni Csokonai Szín-